

National handleplan for beskæftigelse

af mennesker med autisme

Landsforeningen Autismes 5 forslag til bedre beskæftigelse

Ni ud af ti med autisme er uden ordinær beskæftigelse. Autister står uden for arbejdsmarkedet. Det er konklusionen, i den rundspørge Landsforeningen Autisme og Det Nationale Autismeinstitut i 2016 lavede om beskæftigelse.

Rundspørgen viste, at kun hver tiende er i ordinær beskæftigelse på fuldtid eller deltid, mens hele 40 procent lever af kontanthjælpslignende ydelser. Det er mennesker, der kan og vil arbejde, men som i dag ikke får muligheden. Der er brug for en national handleplan for beskæftigelse af mennesker med autisme.

Vores vision

Arbejdsidentitet og mulighed for at kunne forsørge sig selv er vigtige beskyttende faktorer i et voksenliv, og derfor skal ingen sorteres ud af arbejdsfællesskabet, hvis de kan arbejde. I Danmark mangler vi stadig at forstå værdien af autistiske ressourcer på arbejdsmarkedet. Der er for lidt viden om autisme og anerkendelse af, at mennesker med autisme har potentiale. Vi vil vende udviklingen, så flere autistiske mennesker kan komme i job.

I Landsforeningen Autisme har vi gode erfaringer med at udvikle beskæftigelsesprojekter, hvor mennesker med autisms kvaliteter anerkendes af virksomhederne. Project Opportunity er et beskæftigelsesprojekt udsprunget af samarbejde mellem Landsforeningen Autisme, Det Nationale Autismeinstitut og forskellige virksomhedsledere. I Project Opportunity er autistiske mennesker blevet matchet i overensstemmelse med virksomhedernes behov siden 2012. Sideløbende har Det Nationale Autismeinstitut ydet autismespecifik mentorstøtte til både arbejdspladsen og de ansatte med autisme. I dag har projektet fundet arbejdspladser til medarbejdere i bla. Novo Nordisk og i PFA og projektet har formået at skabe gode resultater i forhold til de ansattes trivsel og fastholdelse i ordinær beskæftigelse.

Vi vil have værdighed og anerkendelse ind i beskæftigelsessystemet. I dag er mødet med jobcentret en ubehagelig oplevelse for mange med autisme. Personer med autisme, der ikke kan arbejde, skal have ret til førtidspension. Mens de der kan arbejde skal have målrettet rådgivning og støtte til at få, varetage og fastholde beskæftigelse.

Landsforeningen Autisme har udarbejdet et idekatalog med fem konkrete forslag, som skal hjælpe autistiske mennesker i job. Disse forslag bør indgå i en national handleplan for beskæftigelse af mennesker med autisme.

Landsforeningen Autisme foreslår:

Indfør permanente 24/7 mentorordninger

Landsforeningen Autisme mener, at mentorordninger skal være permanente. De skal følge den enkelte både hjemme og på jobbet. Virksomheder og kollegaer skal kunne trække på mentorens viden. Mentorerne skal være til rådighed, når udfordringer opstår. Det gør de ikke kun tirsdage imellem kl. 9-15. Erfaringen fra Project Opportunity er, at langt hovedparten af de opståede problemer kan klares i opløbet fx. over telefon med specialiserede mentorer.

Ved at gøre mentorordningerne til et permanent tilbud, skaber man kontinuitet og stabilitet i hverdagen hos personer med autisme. Det giver fodfæste og gode forudsætninger for, at personer med autisme kan få og fastholde job. Forsøgsordningerne med mentorer er en succes. Med ekstra støtte fra en mentor har flere personer med et handicap formået at fastholde og få arbejde.

Alle kommuner skal forpligtes til at bruge viden fra VISO om autisme og beskæftigelse

Alle kommuner kan i dag få gratis viden om autisme og beskæftigelse fra VISO: den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation under Socialstyrelsen. Kommunerne skal være forpligtet til at søge og bruge den viden til at skabe meningsfulde beskæftigelsesforløb for ledige med autisme.

Sagsbehandlerne i kommunerne mangler i dag viden om autisme. Det betyder, at de overser kompetencer hos autistiske mennesker og ikke har forståelse for hvilke ressourcer og støtteordninger, en person med autisme kan have brug for. Det ser vi i dag ved virksomhedspraktikker, ressourceforløb og jobafprøvninger. Tiltagene skulle bane vejen til fastansættelse, men i praksis fravælger virksomhederne personer med autisme, fordi sagsbehandlerne ikke har kompetencer nok til at rådgive dem. Samtidig ser vi, at personer med autisme bliver syge med stress, angst, depression og andre psykiske sygdomme, fordi beskæftigelsesforløbene ikke er indrettet til personer med autisme. Derfor skal alle kommuner forpligtes til at søge og bruge den specialviden om autisme, VISO tilbyder. På den måde kan sagsbehandlerne hjælpe med at lave meningsfulde beskæftigelsesforløb for ledige med autisme.

Indfør en handicapbonus for virksomheder, der ansætter personer med autisme

Virksomheder, der ansætter personer med autisme og opretter fleksjob skal have en økonomisk bonus for hver person, de ansætter. Der er brug for økonomiske incitament, der kan få virksomhederne til at indse hvor meget potentiale, der er i at ansætte mennesker med autisme.

Bonussen skal fungere sådan, at virksomheder, der ikke ansætter personer med autisme, skal betale ind til en pulje, som finansierer bonussen til de virksomheder, der ansætter personer med autisme. Bonussen skal udløses, når en virksomhed har haft en person med

autisme ansat i 6 måneder - uanset om det er ordinært job eller fleksjob. Modellen findes allerede i dag, når det handler om at skabe incitament for virksomheder til at tage lærlinge. Landsforeningen Autisme ønsker at overføre modellen fra lærlingebonusen til handicapområdet. Vi mener, at en handicap-bonus skal være en midlertidig model, der kickstarter mulighed for beskæftigelse af mennesker med autisme. Bonusen skal gøre det lettere at skabe gode beskæftigelsesprojekter som ”Project Opportunity”, som Det Nationale Autismeinstitut lige nu faciliterer hos bla. Pfa. og Novo Nordisk.

Sociale klausuler på fleksjob og ordinær ansættelse af personer med autisme

Alle virksomheder, der udfører arbejde eller projekter for kommuner, regioner eller staten, skal være omfattet af en social klausul, der forpligter dem til at oprette fleksjob og ansætte personer med autisme. Det vil skabe incitament for flere job og fleksjob til autistiske mennesker.

Mange autister, der er tilkendt fleksjob, er arbejdsløse, fordi der ikke er fleks-job nok. Ligesom mange autister, der ønsker ordinær beskæftigelse også går arbejdsløse. Det skal være nemmere for virksomhederne at oprette autismevenlige job og fleksjob. Og der er brug for incitamenter til at oprette stillinger til mennesker, der har brug for støtte på arbejdsmarkedet.

Hjælpemidler skal følge den enkelte

Handicaphjælpemidler skal følge det enkelte menneske med autisme og udleveres af kommunen, i stedet for, at man som i dag skal søge nye hjælpemidler, når ens livssituation ændrer sig, fx når man får et arbejde. Samtidig skal det være nemmere og hurtigere at få godkendt hjælpemidler.

Mange mennesker med autisme har brug for handicap-hjælpemidler af forskellig slags. Det kan være sansestimulerende eller støjreducerende produkter som fx. tyngdevest eller støjreducerende headset. Det kan også være piktogrammer, der hjælper til at skabe overblik i hverdagen eller en planlægnings-app til telefonen. Handicaphjælpemidler er en nødvendighed både for at kunne få og fastholde arbejde. Mennesker med autisme skal have ret til deres hjælpemidler uanset deres jobstatus, og hjælpemidlerne skal følge den enkelte, uden at man skal genansøge fx gennem sit arbejde. Det vil skabe stabilitet og ro i hverdagen, og sikre at mennesker med autisme kan arbejde fra dag ét frem for at skulle vente i månedsvis for at få gen-godkendt de hjælpemidler, de allerede bruger.